

■ Státní rozpočet

Vláda si vezme víc peněz od živnostníků i dohodářů

Jan Prokeš

jan.prokes@hn.cz

Zrušit superhrubou mzdu byla chyba a vláda by měla opět zdanění práce zvýšit, říkali někteří ekonomové, když byli dotázáni na recept, jak snížit zadlužení státu. Vláda je nakonec neposlechla, i tak se ale mezi konkrétními kroky, jak dát veřejné finance do pořádku, objevuje několik návrhů, které řadě lidí jejich příjmy sníží.

Řada živnostníků začne už brzy státu na sociálním pojištění odvádět podstatně více než dnes a vláda hodlá na pojistném vybrat více také od lidí pracujících na dohodu o provedení práce. S nižším výdělkem pak budou muset počítat i zaměstnanci s příjmy nad trojnásobek průměrné mzdy.

Pracovníci dnes ze svých mezd platí daň ve výši 15 procent. V případě, že si vydělají víc než čtyřnásobek průměrné mzdy, což je aktuálně 161 300 korun, stát jejich příjmy nad tuto hranici zdaní sazbou 23 procent. To se však změní, vláda ve svých úsporných opatřeních navrhuje hranici snížit už na trojnásobek průměrné mzdy. Vyšší daně by tak platili zaměstnanci, kteří si měsíčně vydělají víc než 121 tisíc korun. Podle ministerstva financí jde o solidární krok, aby se i vysokopříjmoví zaměstnanci více podíleli na konsolidaci veřejných financí.

Víc peněz do rozpočtu hodlá stát vybrat také od drobných podnikatelů. „Zhruba 60 procent živnostníků platí jen minimální sociální pojištění a jejich důchody jsou jen těsně nad hranicí 10 tisíc korun. Proto nám přijde rozumné navýšit hranici odvodů tak, aby do tří let odpovídala minimální mzdě,“ uvedl na čtvrté tiskové konferenci ministr práce a sociálních věcí Marian Jurečka (KDU-ČSL).

Minimální vyměřovací základ, z kterého živnostníci odvádí zálohy na sociální pojištění, se v současnosti rovná čtvrtině průměrné mzdy. Ta se aktuálně pohybuje kolem 40 tisíc korun, pojistné se tedy počítá zhruba z 10 tisíc. Vláda nyní plánuje, že vyměřovací základ do roku 2026 postupně naroste na 40 procent průměrné mzdy (tedy asi 16 tisíc korun).

Z vyměřovacího základu odvádí živnostníci 29,2 procenta. Zatímco dnes je tedy minimální odvod na pojistném, z něhož se vyplácí starobní důchod, 2944 korun měsíčně, do tří let by narostl na zhruba 5000 korun. Živnostníkům, kteří se v budoucnu do podnikání teprve pustí, zůstane v prvních třech letech snížený vyměřovací základ.

Změnu kritizují například zástupci Asociace malých a středních podniků a živnostníků, kteří vládní úsporný balíček označují za ubohý hon na drobné podnikatele. „Odmítáme nepodložené informace, že živnostníci hromadně přepadají z důvodu nízkých důchodů do systému dávek a státních podpor,“ tvrdí předseda představenstva asociace Josef Jaroš. „Živnostník na rozdíl od zaměstnance nemá nárok na ošetrovné člena rodiny, na nemocenskou, mateřskou dovolenou, na stravenky, daňovou uznatelnost odvodů nebo proplácení dnů dovolené,“ dodává.

Odvody na pojistném pro živnostníky nakonec vzrostou méně, než vláda původně plánovala. Ačkoliv ministr Jurečka hodlal zvýšit odvody všem živnostníkům, nakonec se změny dotknou jen těch, kteří platí minimální pojistné. „To ovlivní jen drobné OSVČ, kterých je většina, ale nijak to neovlivní ty, kteří pracují třeba jako programátoři na švarcsystém a mají nadprůměrné příjmy,“ říká Petr Janský, člen Národní ekonomické rady vlády (NERV) a ekonom z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy.

Chystané vládní úspory se dotknou také lidí pracujících „na dohodu“.

Tento způsob zaměstnávání je v Česku stále populárnější jak mezi firmami, tak i zaměstnanci. Hlavně proto, že většinou nemusí platit sociální a zdravotní pojištění. Za posledních deset let se částka, kterou podniky vyplatily „dohodářům“ na mzdách, více než zdvojnásobila na 56 miliard korun. Pouze ze dvou miliard těchto výdělků ale pracovníci odvedli pojistné.

Mohou za to aktuální pravidla, kdy dohodáři nemusí z výdělku do 10 tisíc korun platit pojistné. Firmy navíc mohou s pracovníkem uzavřít i více dohod místo toho, aby mu nabídky běžnou pracovní smlouvu nebo zkrácený úvazek. Podniky v současnosti omezuje pouze fakt, že pro jednoho zaměstnavatele nesmí pracovník „na dohodu“ pracovat déle než 300 hodin ročně. Pracovník tak nemusí platit pojistné ani v případě, že si měsíčně vydělá desítky tisíc korun.

To se změní. Nově nebude muset „dohodář“ pojištění platit jen v případě, že si u jedné firmy vydělá nejvýše čtvrtinu průměrné mzdy (což je dnes zhruba deset tisíc). V případě, že pracuje „na dohodu“ u více podniků, bude limit 40 procent průměrné mzdy. Pokud jeden nebo druhý limit překročí, bude muset z výdělku odvést sociální i zdravotní pojištění. S kontrolou státu pomůže nová povinnost firem hlásit všechny zaměstnance pracující „na dohodu“. Evidence se naplno rozjede od začátku příštího roku.

Inzerce

▶
▶
NEPORAZITELNÉ AKCE TÝDNE

NEPORAZITELNÉ
AKCE TÝDNE

Každý týden za Vás hlídáme nejvýhodnější zboží na trhu.

-58 %

239^{.-}
99⁹⁰

54.90 -38 %

33⁹⁰

Losos čerstvý – filet s kůží
chlazený, balený,
cena za 100 g

29.90 -20 %

23⁹⁰

Vepřová pečeně
bez kosti – v celku
chlazená, 1 kg,
do vyprodání zásob

59.90 -51 %

28⁹⁰

Panzani Těstoviny
500 g, 100 g
= 5,98 Kč Akce
/ 5,78 Kč Aplikace,
vybrané druhy
▼ 28,90 Kč*

29.90 -20 %

23⁹⁰

Pilsner Urquell
světlý ležák, 0,5 l,
1 l = 47,80 Kč,
záloha na láhev 3 Kč
▼ 23,90 Kč*

149.90 -56 %

64⁹⁰

Zewa
Toaletní papír
8 rolí, 3vrstvý, 1 role = 9,36 Kč Akce /
8,11 Kč Aplikace, vybrané druhy
▼ 64,90 Kč*

74.90 -56 %

74⁹⁰

Zewa
Deluxe
Camomile Comfort
Perfect comfort with absorbing cashmere

74.90 -56 %

74⁹⁰

Zewa
Deluxe
Camomile Comfort
Perfect comfort with absorbing cashmere

74.90 -56 %

74⁹⁰

Zewa
Deluxe
Camomile Comfort
Perfect comfort with absorbing cashmere

albert

STOJÍ ZA TO JÍST LÉPE

*Nejvýhodnější cena na trhu za posledních 30 dní.
Akce platí v prodejnách Albert od 10. 5. do 16. 5. 2023 nebo do vyčerpání zásob v jednotlivých prodejnách.

Seznam všech prodejen na www.albert.cz

▶
▶
NEPORAZITELNÉ AKCE TÝDNE